

Justitiedepartementet
EU-enheten

Rådets möte (inrikes frågor) den 14 december 2020

Kommitterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen

Avsikten med behandlingen i rådet: Godkännande. Se bifogad preliminär dagordning.

2. A-punkter

Avsikten med behandlingen i rådet: Det är inte aktuellt med godkännande av A-punkter vid detta ministermöte.

3. (ev.) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om terrorisminnehåll online (TCO)

Avsikten med behandlingen i rådet: Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd: Mikael Damberg

Dokument: Det har inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Fakta-PM Justitiedepartementet 2018/2019:FPM6, 15336/18 (allmän inriktning om förordningen). Europaparlamentet beslutade sina ändringsförslag den 8 april 2019 (A8-0193/2019).

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Inför Europeiska rådet den 17–18 oktober 2018. Inför rådsmöte den 30 november 2018.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:
Överläggning i justitieutskottet den 23 oktober och 29 november 2018.
Överläggning i konstitutionsutskottet den 22 november 2018. Information lämnades till konstitutionsutskottet den 21 april 2020.

Bakgrund:

I september 2018 presenterade kommissionen ett förslag till EU-förordning om förebyggande av spridning av terrorisminnehåll online. Förslaget handlar om åtgärder som ska vidtas av både behöriga myndigheter i medlemsstaterna, och s.k. värdtjänstleverantörer för att få bort terrorisminnehåll från internet. Den centrala delen i förslaget går ut på att en myndighet ska kunna beordra att en värdtjänstleverantör, oavsett var i EU leverantören finns, tar bort terrorisminnehåll från sin plattform inom en timme från att en så kallad avlägsnandeorder utfärdas.

Trilogförhandlingar har pågått sedan hösten 2019, men har försvårats av pandemin. Europaparlamentet och rådet har dock gjort framsteg i förhandlingarna under tyskt ordförandeskap hösten 2020.

De terroristattacker som ägt rum i Frankrike och Österrike har också lett till att förhandlingarna intensifierats i syfte att nå ett avslut. Det pågår därför fortsatt förhandlingar och möten har planerats fram till den 14 december.

Regeringen har under hösten aktivt deltagit i förhandlingarna och fört fram förslag och argumentation i enlighet med den av riksdagen godkända ståndpunkten.

4. Aktuella lagstiftningsförslag

Avsikten med behandlingen i rådet: Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag.

Ansvarigt statsråd: Morgan Johansson och Mikael Damberg

Dokument: Det har inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

5. Migrations- och asylpakten

Åsikten med behandlingen i rådet: Diskussion.

Ansvarigt statsråd: Morgan Johansson

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: KOM 13131/20

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 2 oktober 2020, 6 november 2020

Tidigare behandlad vid möte med Socialförsäkringsutskottet: information till utskottet den 1 oktober 2020, överläggning med utskottet den 5 november 2020

Bakgrund:

Den 23 september 2020 presenterade kommissionen ett meddelande om en ny pakt för migration och asyl (pakten) som syftar till en heltäckande ansats på områdena migration, asyl, integration, gränsförvaltning och samarbete med tredje land. I pakten presenteras förslag till åtgärder på dessa områden och ett antal nya eller reviderade lagförslag.

Det tyska ordförandeskapet har under hösten haft som ambition att nå en övergripande politisk samsyn kring nyckelfrågorna i asyl- och migrationspakten. Tanken var att en sådan ansats skulle underlätta framtida förhandlingar i vissa svårare frågor.

Inför Coreper den 25 november omvandlades utkastet till en övergripande politisk samsyn till ett utkast till framstegsrapport. Detta som ett resultat av de senaste veckornas diskussion där ett antal medlemsstater gett uttryck för att det är för tidigt i processen att presentera en politisk inriktning i december.

Det utkast till framstegsrapport som cirkulerades inför Coreper den 25 november har en generell och balanserad ansats. Det innehåller en beskrivning av hur arbetet med migrations- och asylpakten har fortskridit under hösten. Dokumentet beskriver såväl de frågor på migrationsområdet där det redan finns betydande enighet (exempelvis den externa dimensionen samt vikten av effektivt återvändande och stärkt gränskontroll) som frågor som fordrar fortsatt diskussion och analys (exempelvis utformandet av förfaranden före inresa, inklusive gränsförfaranden, och obligatoriska solidaritetsåtgärder inom ramen för solidaritetsmekanismen).

Vid mötet den 14 december ska RIF-rådet hålla en riktlinjedebatt.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen understryker vikten av att komma vidare med arbetet med migrations- och asylpakten. Det är viktigt att förslagen i pakten som helhet blir väl balanserade och att det gemensamma systemet leder till en jämnare fördelning av asylsökande inom unionen.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till en migrations- och asylpakt. Det finns dock ett antal frågor som måste analyseras närmare. Det är positivt att pakten har en heltäckande ansats som inkluderar alla aspekter av migration, asyl, integration, gränshantering, återvändande, lagliga vägar och samarbete med tredjeland, samt betonar att asylsystemet ska bygga på ansvarstagande och solidaritet mellan medlemsstaterna. Det är avgörande för ett gemensamt system att alla medlemsstater bidrar och att en medlemsstat som utsätts för ett högt migrationstryck får stöd. Asylsystemet ska vara effektivt, rättssäkert, långsiktigt hållbart, humant och medge beslut av hög kvalitet som värnar asylrätten. Medlemsstaterna måste också fullt ut tillämpa det gemensamma regelverket.

Beträffande förslagen från 2016 gällande det gemensamma europeiska asylsystemet (CEAS), ser regeringen positivt på att så snart som möjligt anta de rättsakter där politiska överenskommelser kan uppnås i närtid. Det rör sig om förordningen om en EU-gemensam byrå för asylfrågor (EUAA), den reviderade Eurodac-förordningen, förordningen om en unionsram för vidarebosättning och inresa av humanitära skäl, skyddsgrundsförordningen samt det reviderade mottagandedirektivet.

Regeringen välkomnar i stort kommissionens förslag om screening av tredjelandsmedborgare vid yttre gräns. Förslaget bedöms kunna bidra till en effektivare kontroll av de yttre gränserna och vilka som befinner sig innanför dessa samt till att tidigt identifiera sårbara grupper. Screeningen bör även kunna bidra till en välfungerande överlämning av ärendet till den myndighet som ansvarar för nästa steg i processen, oavsett om detta utgörs av ett återvändande eller en asylprövning. Förslaget kan också väntas bidra till att asylrätten värnas, givet en stark oberoende övervakningsmekanism.

När det gäller gränsförfaranden för asylprövning och återvändande anser regeringen att det är viktigt att säkerställa att de uppfyller tillräckliga krav på rättssäkerhet, individuell prövning och humana mottagningsförhållanden. Det är viktigt att förfarandena är ändamålsenligt utformade och det måste vara tydligt vilka kategorier asylsökande som omfattas. Förfarandena måste också kunna anpassas till medlemsstaternas olika förutsättningar.

Beträffande asyl- och migrationshanteringsförordningen välkomnar regeringen att en ny mekanism för obligatorisk solidaritet nu presenteras. Regeringen är på ett övergripande plan positiv till förslaget. Det är viktigt att solidaritetsmekanismen utformas på ett ändamålsenligt sätt och att det säkerställs att en medlemsstat som behöver hjälp får de stödinsatser som behövs. Det är också viktigt att den bidrar till en jämnare fördelning av asylsökande inom unionen. När det gäller omfördelning av personer som beviljats internationellt skydd bör samtycke för den enskilde vara en förutsättning om personen vistats i medlemsstaten under en längre tid.

Regeringen välkomnar förslagen som syftar till att motverka sekundära förflyttningar. Att sekundära förflyttningar begränsas är viktigt för att åstadkomma ett hållbart gemensamt asylsystem. Det är därför positivt att ansvarskriterierna utökas. Det är viktigt att i första hand beakta barnets bästa vid alla åtgärder som rör barn oavsett i vilken medlemsstat de befinner sig i.

Beträffande förordningen om hantering av krissituationer och *force majeure* på migrations- och asylområdet välkomnar regeringen kommissionens förslag och grundtanken att krissituationer på migrationsområdet kräver ett tydligt regelverk om solidaritetsåtgärder som leder till verklig avlastning för en medlemsstat i behov av hjälp. EU måste kunna hantera en krissituation på ett effektivt och förutsebart sätt samtidigt som systemet måste vara humant och rätten att söka asyl och principen om non-refoulement måste upprätthållas. Det måste finnas garantier för en individuell och rättssäker prövning. Det gäller även i de situationer som gränsförfaranden används i högre utsträckning.

Det är avgörande för ett fungerande gemensamt asylsystem att alla medlemsstater bidrar och att en medlemsstat som är i en krissituation kan vara säker på att få stöd.

Regeringen stödjer förslaget till omedelbart skydd som leder till att skyddsbehövande snabbt kan erhålla skydd samtidigt som medlemsstaternas asylsystem avlastas.

Beträffande samarbete med tredjeländer anser regeringen att en väl fungerande ordning för migrationspolitiken inom EU är beroende av ett stärkt samarbete med strategiskt utvalda partnerländer. Regeringen välkomnar ett fördjupat samarbete med prioriterade tredjeländer för att motverka grundorsaker till irreguljär migration och tvångsfördrivning och för att stärka

ursprungs- och transitländers egen kapacitet att hantera alla aspekter av migration.

Regeringen välkomnar att kommissionen framhåller behovet av ett effektivt och gemensamt EU-system för återvändande. En väl fungerande och rättssäker ordning för återvändande är avgörande för ett gemensamt och hållbart europeiskt migrationssystem.

Regeringen välkomnar ansatsen att utöka antalet vidarebosättningsplatser i EU. Vidarebosättning är ett viktigt sätt att visa solidaritet och en säker och laglig väg in i EU för personer i behov av internationellt skydd. Regeringen ser även positivt på kommissionens rekommendation för att främja andra lagliga vägar.

Regeringen anser att ekonomiska konsekvenser på EU-budgeten ska finansieras genom omprioriteringar.

6. Samarbete med partnerländer för effektivare återtagande och robustare migrationshantering

Avsikten med behandlingen i rådet: Diskussion.

Ansvarigt statsråd: Morgan Johansson

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund:

EU har hittills ingått 24 överenskommelser om återtagande med tredjeländer. Överenskommelserna tillämpas av svenska myndigheter och har bidragit till ett bättre fungerande samarbete om återtagande med de berörda tredjeländerna. I den nya pakten för asyl och migration uttrycker kommissionen att man bör fortsätta att tillämpa befintliga överenskommelser och ingå nya vid behov. Detta har även efterfrågats av

medlemsstaterna i ett antal slutsatser från Europeiska rådet under de senaste åren.

Den reviderade viseringskodexen trädde ikraft den 2 februari 2020. Enligt kodexen kan EU införa viseringsrestriktioner gentemot tredjeländer som inte samarbetar på återtagandeområdet. Restriktionerna kan till exempel omfatta högre krav på inlämnande av dokumentation vid ansökan om visering och begränsning av utfärdande av viseringar för multipla inresor. Kommissionen ska regelbundet utvärdera samarbetet med relevanta tredjeländer och åiterrapportera till rådet. Rådet ska därefter fatta beslut om eventuella viseringsrestriktioner. Kommissionen har ännu inte presenterat någon rapport.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen stödjer tillämpningen av viseringskodexen och ingående av överenskommelser om återtagande vid behov.

7. Genomförande av interoperabilitet

Avsikten med behandlingen i rådet: Diskussion

Ansvarigt statsråd: Mikael Damberg

Dokument: 12779/20 (bifogas)

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd i EU-nämnden: Löpande inför varje RIF-råd, senast den 29 maj 2020

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Löpande inför varje RIF-råd, senast den 28 maj 2020 - information till JuU

Bakgrund:

Interoperabilitetsförordningarna trädde i kraft den 19 juni 2019 och genomförandet sträcker sig till utgången av år 2023. Det centrala genomförandet av de tekniska lösningarna har uppdragits åt eu-LISA. På nationell nivå har Polismyndigheten fått i uppdrag av regeringen att leda samordningen mellan berörda myndigheter. Den övergripande

uppföljningen sköts av kommissionen som rapporterar till varje RIF-rådsmöte.

Den stora komplexiteten och COVID19-pandemin har haft negativa effekter på genomförandet. Vid den senaste uppföljningen konstaterade kommissionen att flera medlemsstater har stora problem med genomförande av in- och utresesystemet (EES) som är en viktig första etapp av genomförandet av interoperabiliteten. Förseningen beror enligt kommissionen endast till liten del på pandemin, snarare finns det andra orsaker på nationell nivå (planering, samordning etc). Kommissionen bedömer att en smärre justering av tidplanen för EES är oundviklig. Den innebär att beslut om driftsättning skjuts fram med två månader, från februari till april 2022. Samtidigt kan övriga delar av tidplanen stå kvar. Ytterligare förseningar skulle riskera tidtabellen för hela interoperabiliteten. Sverige bedöms hittills följa tidplanen utan försening.

Vid rådsmötet förväntas ministrarna besvara frågan om de anser att ändringen av tidplanen för EES är en relevant åtgärd och bekräfta att alla nödvändiga rättsliga och operativa åtgärder kommer att finnas på plats i respektive medlemsstat, med bibehållande av den övergripande tidsfristen för genomförande före utgången av 2023.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Sverige kan godta att tidplanen för EES senareläggs i enlighet med kommissionens förslag och bekräfta att alla nödvändiga rättsliga och operativa åtgärder kommer att finnas på plats för att slutföra genomförandet före utgången av 2023.

Sverige anser dock att det är viktigt att tidplanen inte tillåts glida ytterligare. I annat fall kommer genomförandet av interoperabiliteten att försenas, något som vore mycket olyckligt för strävandena efter ökad säkerhet.

8. Rådet slutsatser om inre säkerhet och europeiskt polispartnerskap/andra frågor relaterade till inre säkerhet

Avsikten med behandlingen i rådet: Diskussion om rådets slutsatser om inre säkerhet och europeiskt polispartnerskap samt andra frågor relaterade till inre säkerhet.

Ansvarigt statsråd: Mikael Damberg

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: 13083/1/20 REV 1

Tidigare behandlad vid samråd i EU-nämnden: skriftligt samråd med EU-nämnden angående rådets slutsatser avslutades den 27 november 2020.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund: I juni 2020 initierade Tyskland i egenskap av inkommande ordförandeland en diskussion om förbättrat polissamarbete inom EU. Efter den informella videokonferensen om inrikes frågor den 8 oktober presenterade ordförandeskapet ett utkast till rådets slutsatser om inre säkerhet och europeiskt polispartnerskap. Slutsatserna är indelade i fem huvudpunkter: 1) Förstärkt europeiskt samarbete för brottsbekämpning, 2) Forma framtiden och hålla jämna steg med den tekniska utvecklingen, 3) Globala utmaningar och internationellt samarbete på säkerhetsområdet, 4) Bekämpning av gränsöverskridande organiserad brottslighet samt 5) Förebyggande och bekämpning av terrorism och våldsam extremism. Bilagan till slutsatserna utgörs också av slutsatser om gränsöverskridande polissamarbete. Dessa slutsatser kommer att antas i anslutning till RIF-rådet den 14 december.

Vid RIF-rådet den 14 december ska en diskussion äga rum kring inre säkerhet, baserat på ovan nämnda slutsatser. Ordförandeskapet har ännu inte presenterat ett underlag för diskussionen.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar rådets slutsatser om inre säkerhet och europeiskt polispartnerskap. Slutsatserna är balanserade och fokuserar på viktiga frågor för att stärka den inre säkerheten. Det är bland annat positivt att slutsatserna betonar vikten av att utnyttja redan existerande instrument och förbättra informationsutbyte. Regeringen stödjer EU-samarbete för att bekämpa cyberbrottslighet och brottslighet där man använder ny teknik. Det är prioriterat att samarbeta på EU-nivå för att förbättra tillgång till information och elektroniska bevis för brottsbekämpningen, till exempel genom en balanserad reglering rörande datalagring, tillgång till krypterad information och en effektiv gränsöverskridande tillgång till elektronisk bevisning. EU bör fullt ut utforska potentialen av att använda ny teknologi i brottsbekämpande syfte.

Effektiva gränskontroller och interoperabilitet i EU:s informationssystem är viktigt för ökad säkerhet. Vid den yttre gränsen bör allas identitet bekräftas biometriskt, inte bara tredjelandsmedborgare. Regeringen anser vidare att det kan vara intressant att efter en noggrann analys av samtliga aspekter på EU-nivå diskutera möjligheterna att utvidga användningen av passageraruppgifter till andra trafikslag än luftfart.

Det är viktigt att kommande förslag och åtgärder inom inre säkerhetsområdet är balanserade, proportionerliga och kostnadseffektiva. De måste också säkerställa respekten för mänskliga och grundläggande rättigheter, inklusive den personliga integriteten, online såväl som offline.

9. Övriga frågor

a) Ministermöte EU-västra Balkan

Avsikten med behandlingen i rådet: Information från ordförandeskapet om det ministermöte om rättsliga och inrikes frågor mellan EU och länder på västra Balkan som hölls per videokonferens den 22 oktober 2020.

Ansvarigt statsråd: Morgan Johansson och Mikael Damberg

Dokument: Det har inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

b) Det tillträdande ordförandeskapet arbetsprogram

Avsikten med behandlingen i rådet: Det inkommande ordförandeskapet Portugal kommer att presentera sitt arbetsprogram för perioden januari 2021 till juni 2021.

Ansvarigt statsråd: Morgan Johansson och Mikael Damberg

Dokument: Det har inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Gemensamma kommittén på ministernivå:

10. Genomförande av interoperabilitet

Se rådets möte, dagordningspunkten 7.

11. Övriga frågor

- Aktuella lagstiftningsförslag

Se rådets möte, dagordningspunkten 4.
